

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Bylany, okres Kolín

Bylany 104, 282 01 Český Brod

Identifikátor školy: 600 045 625

Zřizovatel: Obec Chrášťany, Chrášťany 20, 282 01 Český Brod

Školský úřad Kolín, Kutnohorská 50, 280 00 Kolín

Termín konání orientační inspekce: 20. - 21. říjen 1999

Čj.	031 196/99-2163
Signatura	oc1bt102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a matematika

Všechny ročníky školy se řídí schválenými učebními dokumenty Základní škola (čj. 16 847/96-2). Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. Kontinuita výuky je zajištěna respektováním členění učiva podle učebních osnov a úzkou metodickou spoluprací všech tří učitelek. Přílišnou vazbou na používané učebnice došlo v několika případech k probírání učiva, které má být rozloženo výuky v souvislosti se zavedením devítileté povinné docházky nebo úpravami a doplňky učebních osnov (čj. 25 018/98-22) výše uvedeného vzdělávacího programu přesunuto do vyššího ročníku (osoba, číslo a čas u sloves - 3. ročník, slovesný způsob - 4. ročník, druhy číslovek - 5. ročník, středová souměrnost - 5. ročník, konstrukce trojúhelníka ze tří stran - 4. ročník). Předložené časově tematické plány výše uvedené úpravy a doplňky neobsahují. Mají spíše formální charakter. Velmi úzká je metodická spolupráce všech tří učitelek, které vyučují oba hlavní předměty v jednotlivých třídách. Konkrétní příprava na jednotlivé hodiny byla pečlivá, a to jak promyšleným metodickým postupem, tak přípravou pomůcek, tabule atd.

Personální podmínky výuky jsou charakterizovány dvěma údaji: nízkým procentem odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících a velmi dobrým výhledem v tomto směru. Pouze 35 % hodin českého jazyka je vyučováno plně kvalifikovaně, pro matematiku to je 28,5 %. Kvalita výuky však touto skutečností výrazně záporně ovlivněna není. Dvě učitelky bez požadované kvalifikovanosti jsou velmi perspektivní, jedna z nich si již doplňuje vysokoškolské vzdělání, také druhá již dlouhodobě prokazuje velmi dobré osobnostní předpoklady pro kvalitní výuku. Všechny tři kmenové třídy jsou vhodným prostředím pro výuku. Přístavbou jedné třídy zřizovatel velmi zkvalitnil prostorové podmínky oproti předcházejícímu stavu (poslední inspekce v listopadu 1997). Učební prostředí je péčí všech zainteresovaných podnětné, čisté a estetické. Učebnic, učebních pomůcek a dalšího pomocného materiálu (sešity, nástěnné tabule, sady knih pro mimočítankovou četbu, kopírovaných listů pro samostatnou práci atd.) má škola dostatečný výběr. Didaktické a audiovizuální techniky je ve škole rovněž dostatek, ve sledované výuce použita nebyla. Programové vybavení počítače je od firmy Terasoft, zahrnuje i pomocné procvičovací programy českého jazyka, programy pro 1. až 4. ročník pro matematiku. Nevýhodou je prozatím jediný počítač a z toho plynoucí omezené podmínky jeho využití. V hodinách nejsou opomíjena psychohygienická pravidla (pohyb, střídání činností, uvolňovací cviky a další). Větší pozornost zasluhuje sledování polohy žáků při psaní a dodržování délky vyučovacích hodin.

Hodiny českého jazyka i matematiky jsou vhodně umístěné v denním rozvrhu. Struktura hodin odpovídá stanoveným cílům, nižší počty žáků ve třídách umožňují individuální přístup. Velmi dobrá je informovanost učitelek o jednotlivých žácích, je ohleduplně respektována osobnost každého jednotlivce. Ve vytváření prostoru pro samostatné aktivní učení jsou mezi sledovanými hodinami rozdíly. Škála forem a metod je široká, odpovídá věkovým zvláštnostem žáků a stanovenému cíli. Většinu činností provádějí žáci společně, inspekce však zaznamenává i individualizaci, respektování osobního tempa práce, možnosti alternativních postupů a dalších prvků aktivního učení a tvůrčího přístupu. Ve většině hodin byl efektivně využit vyučovací čas, učivo bylo i vhodnými formami procvičováno. Pro žáky s rozptýlenou pozorností bylo ve vyučování v matematice používáno nevhodné pouze slovní zadávání úloh. Nesnadná je tak pro ně zpětná vazba, práce s chybou. Naopak velmi dobře je zvládnuta metodika psaní diktátů. Organizační pokyny jsou jasné, srozumitelné. Zejména ve třídě se dvěma odděleními je tato oblast na vynikající úrovni. Také v prvním ročníku se již se vzhledem ke skutečnosti, že inspekce proběhla po necelých dvou měsících školní docházky

podarilo dobře zvládnout pravidla školní práce. Je zaveden systém pomoci žákům, kteří pro nemoc nedocházejí do školy (zasílání zpráv o probírané látce, úkolů). Učivo je interpretováno ve všech třídách věcně správně.

Vždy sdělený cíl hodiny byl vstupním motivačním prostředkem. Také v průběhu hodin jsou využívány různé povzbuzující metody. Vyučující dbají na správné pochopení zadávaných úkolů, věnují pozornost žákům se symptomy vývojových poruch či jiného oslabení. Jsou zařazovány prvky činnostního učení, používáno je názorných pomůcek. Motivačně působí také vhodně zvolené metody práce. Zpětná vazba je většinou okamžitá. Hodnocení má rovněž výrazně pozitivní charakter.

Ve všech třídách je příznivá atmosféra, rozhodně nejsou vytvářeny stresové situace. Interakce je založena na vzájemné důvěře, utváření pozitivních vztahů je jednou z priorit v koncepci školy. Ze všech sledovaných činností lze jednoznačně konstatovat, že se tento záměr daří plnit. Úroveň mluveného českého jazyka ze strany učitelek je vysoká. Působení všech pedagogických pracovníků je jednotné.

V plánování a přípravě výuky se výrazně projevuje kooperativní styl práce všech učitelek. Příprava na jednotlivé hodiny je pečlivá, promyšlená. V dlouhodobé přípravě (ročních plánech) inspekce konstatuje přílišnou vazbu na používané učebnice, malou aktualizaci časově tematických plánů. V plánování a přípravě vyučování jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Personální podmínky výuky jsou ještě vyhovující s výrazně pozitivní tendencí. Materiální podmínky výuky pro sledované předměty se zlepšily, jsou velmi dobré. Celkově jsou podmínky výuky velmi dobré (s výraznou převahou pozitiv).

Organizace, formy a metody výuky mají nadprůměrnou úroveň.

Pečlivá příprava, pozitivní přístup učitelek, volba činnostních metod práce, názorná výuka vedou k velmi dobré motivaci žáků.

Interakce a komunikace je vstřícná, odpovídá koncepčním záměrům školy, je příkladná.

Hodnocení kvalita vzdělávání

Celkově je výuka českého jazyka a matematiky velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy se zaměřuje na dvě oblasti: vzdělávací i výchovnou. Obě jsou koncipovány ve vzájemné souvztažnosti. Jejich konkrétní formulace (uvedená ředitelkou v podkladové inspekční dokumentaci) vyplývá z materiálních, personálních a sociodemografických podmínek školy. Je reálná a odpovídají jí i používané prostředky jejího naplňování. Koncepční záměry jsou výsledkem týmové práce a konsenzu všech pedagogických pracovníků. Jsou stanoveny priority: profil žáka jako sebevědomého, samostatně uvažujícího člena společnosti; charakteristika školy jako otevřeného vzdělávacího centra, dílny k naplňování osobnostních ambicí, poradního místa. Opomíjeny nejsou regionální prvky. Záměry ve vzdělávací oblasti vyplývají z analýzy současného stavu, z prováděných sebeevaluačních procesů.

Zpracován je *Plán práce školy ve šk. r. 1999/2000* se stanovenými hlavními úkoly a dalším

dělením na dílčí kroky a úkoly. Rozvoj v materiální oblasti je příznivě ovlivňován členstvím ředitelky školy v obecním zastupitelstvu. Omezujícími, ve smyslu plnění učebních osnov, jsou prostorové podmínky pro tělesnou výchovu. Dílčí specificky zaměřené plánovací materiály (plán kontrolní činnosti, časově tematické plány pro jednotlivé předměty) vykazují znaky formálnosti.

Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu, volitelné či nepovinné předměty v něm zařazené nejsou. Rozvoj individuálních osobnostních předpokladů žáků je prováděn pomocí zájmových kroužků a mimovyučovacími aktivit, do kterých jsou zapojeny všechny učitelky a jejich činnost je cílena pro většinu žáků. Velký důraz je ředitelkou školy kladen na pravidelně organizovaný pobyt ve škole v přírodě, vysoce je hodnocena účinnost této formy.

Koncepce školy je stanovena, je reálná a inspekci sledované výsledky potvrzují správnost a účinnost jejího naplňování. Koncepce a roční plán práce školy jsou velmi dobré. Dílčí plánovací materiály mají průměrnou úroveň. Celkově je plánování velmi dobré.

Organizování

Charakter trojtřídní školy určuje poměrně jednoduchou organizační strukturu. Většinu kompetencí si ponechává ředitelka školy (řídící, metodické, kontrolní). Další úkoly jsou rovnoměrně předány všem členům pedagogického sboru a provozních zaměstnanců (protidrogový koordinátor, přidělení správy kabinetních sbírek, provoz školní výdejny stravy apod.). Typ řízení je participativní. Pravidla jsou pro žáky i pro pedagogy jednoznačně určena vnitřními organizačními směrnici (školní řád + provozní řád školy). Ze záznamů z pedagogických rad není zřejmé schválení řádu školy tímto orgánem. Stejně je tomu s projednáním pokynu MŠMT ČR čj. 34 776/98-22, o začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do práce školy. Výroční zpráva školy odpovídá požadavkům § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších změn. Část o výsledcích vzdělávání žáků má však ve zprávě za školní rok 1998/1999 omezenou vypovídací hodnotu. Paradoxem je skutečnost, že předání výroční zprávy školskému úřadu se koná před jejím schválením pedagogickou radou.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům (délka přestávek, počet hodin v jednom dni či v jednom sledu).

Škola se velmi dobře prezentuje na veřejnosti, pořádá několik otevřených akcí pro rodičovskou veřejnost. Ohlasy na ně jsou příznivé.

Organizační struktura školy je jednoduchá, jsou stanovena pravidla, ČŠI ze sledovaných činností dokládá její účinnost. V manažerském stylu práce ředitelky školy převažuje zaměření na lidi. Vnitřní organizační předpisy odpovídají obecně závazným právním předpisům, v administraci projednávání různých materiálů jsou rezervy. Celkově je organizování velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Podobně jako je vstřícný přístup všech učitelek k žákům, stejně tak přistupuje ředitelka školy ke všem pracovníkům. Na vynikající úrovni je praktické předávání metodických rad uvnitř školy. Ředitelka se účinně a neformálně věnuje péči o začínající pedagogy. Velmi časté je předávání zkušeností formou ukázkové hodiny vedené ředitelkou školy. Do operativního vedení a plánování jsou zapojovány všechny pracovnice školy. Podporována je iniciativa v tvorbě metodických materiálů, pomůcek, v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Výchovně vzdělávací proces je obohacován prvky moderních pedagogických postupů a metod. Dokladovatelná je tato činnost průběžně doplňovanými „nápadníčky“ pro pracovní činnosti a výtvarnou výchovu. Pro tento školní rok ředitelka vyhlásila úkol

zpracovat materiál pro využití regionálních prvků ve výuce. Ředitelka má stanovená jednoduchá kritéria pro hodnocení práce pracovníků školy, kromě výsledků práce jsou oceňovány zejména mimovyučovací aktivity a podíl na tvorbě koncepčních záměrů, plánů jednotlivých akcí.

Do systému sebehodnocení školy jsou zahrnovány i vnější evaluační nástroje.

Vedení a motivování pracovníků je příkladné.

Kontrolní mechanismy

Pro kontrolu hlavní – výchovně vzdělávací činnosti školy je zpracován *Plán kontrolní a hospitační činnosti – škol. rok 1999/2000*. Je rovnoměrně zaměřen na práci všech pracovníků školy, nemá výrazné předmětové zaměření, pro tento školní rok nezahrnuje např. hospitace v předmětech výchovného charakteru (Vv, Pč, Tv, Hv). Plánovaná četnost kontrol odpovídá velikosti školy, ze zkušeností z minulých let však nutno konstatovat značnou redukci počtu hospitací v souvislosti s provozními problémy školy (nemocnost, zastupování, mimořádné akce apod.). Ve školním roce 1998/1999 tak bylo realizováno pouze pět hospitací, z nichž tři byly vlastně tematicky zaměřenou ukázkovou hodinou pro nekvalifikovanou učitelku. Z hospitací vede ředitelka školy podrobné záznamy, které obsahují relevantní závěry, jsou projednávány s hodnocenou učitelkou. Také společně provedenou hospitací ředitelky školy a ČŠI možno potvrdit, že paní ředitelka má velmi dobré schopnosti vystihnout silné a slabé části hodiny, její rozbor byl velmi podrobný a celkové závěry se shodují s názorem inspekce.

Hospitační činnost je doplňována plánovanou kontrolou školní dokumentace, plnění učebních osnov. V této oblasti zjistila inspekce nedostatky způsobené formálním přístupem. Úroveň širšího slovního hodnocení nelze posoudit, protože není zaznamenáváno do katalogového listu žáka. Dalším kontrolním mechanismem je rozborová činnost výsledků kontrolních prověrek z českého jazyka, německého jazyka a matematiky. Velmi účinnou zpětnou vazbou je účast v hodnotícím systému KALIBRO, uskutečněnou v minulém školním roce a plánovanou i pro tento školní rok.

Provozní úsek je sledován průběžně, stejně jako čerpání finančních prostředků státních i od zřizovatele.

Kontrolní systém má průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy je stanovena, je reálná a je naplňována. Roční plán práce školy je velmi dobrý. Dílčí plánovací materiály mají průměrnou úroveň. Celkově je plánování velmi dobré.

Organizační struktura školy je jednoduchá, jsou stanovena pravidla, je účinná. Styl řízení školy je participativní. Vnitřní organizační předpisy odpovídají obecně závazným právním předpisům, v administraci projednávání různých materiálů jsou rezervy. Celkově je organizování velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků je příkladné.

V kontrolním systému zjistila inspekce průměrnou úroveň.

Celkově má řízení nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy

- Plán práce školy ve škol. r. 1999/2000
- Plán kontrolní a hospitační činnosti – škol. rok 1999/2000
- časově tematické plány sledovaných předmětů
- prověrky z matematiky a českého jazyka ze školního roku 1998/1999
- hospitační záznamy ředitelky školy a ČŠI

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání:

V plánování a přípravě výuky se výrazně projevuje kooperativní styl práce všech učitelek. Příprava na jednotlivé hodiny je pečlivá, promyšlená. V dlouhodobé přípravě (ročních plánech) inspekce konstatuje přílišnou vazbu na používané učebnice, malou aktualizaci časově tematických plánů. V plánování a přípravě vyučování jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Personální podmínky výuky jsou ještě vyhovující s výrazně pozitivní tendencí. Materiální podmínky sledované výuky se zlepšily, jsou velmi dobré. Celkově jsou podmínky výuky pro český jazyk a matematiku velmi dobré (s výraznou převahou pozitiv).

Organizace, formy a metody výuky mají nadprůměrnou úroveň.

Kvalitní příprava, pozitivní přístup učitelek, volba činnostních metod práce, názorná výuka vedou k velmi dobré motivaci žáků.

Interakce a komunikace je vstřícná, odpovídá koncepčním záměrům školy, je příkladná.

Vzdělávání ve sledované oblasti (českého jazyka a matematiky) je velmi dobré.

Řízení:

Koncepce školy je stanovena, je reálná a je naplňována. Roční plán práce školy je velmi dobrý. Dílčí plánovací materiály mají průměrnou úroveň. Celkově je plánování velmi dobré.

Organizační struktura školy je jednoduchá, jsou stanovena pravidla, je účinná. Styl řízení školy je participativní. Vnitřní organizační předpisy odpovídají obecně závazným právním předpisům, v administraci projednávání různých materiálů jsou rezervy. Celkově je organizování velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků je příkladné.

V kontrolním systému zjistila inspekce průměrnou úroveň.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je velmi dobrá.

Řízení má nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

V efektivitě využívání státních finančních prostředků nezjistila ČŠI žádná pochybení. Výše rozpočtu poskytovaného prostřednictvím školského úřadu umožňuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu bez významných omezení.

Datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Karel Kumstýř

Kumstýř v. r.

V Kolíně dne 1999-10-25

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1999-11-03

Razítko

J. Koželská v. r.

Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Kolín	1999-11-19	ing. Kejklíček osobně
Zřizovatel Obec Chrášťany	1999-11-19	031 242/99-2163
Rada školy nezřízena	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nebyly podány